

At klára seg í gerandisdegnum

Blindastovnur Føroya hevur aftur tikið spurningin um Mobility-undirvising fyr blind og sjónveik fólk í Føroyum upp.

Arbeitt verður aftur nú við at fáa gongd á undirvisingina í mobility og ADL, og vóna vit at henda so týðningarmikla hjálpi, ið mobility og ADL er, nú skjótt kann lata seg gera her heima í Føroyum eisini.

I londunum rundan um okkum er tað við lóg lagt út til amtskommunurnar, at syrgt skal verða so fyr, at m.a. mobility og ADL-undirvising er eitt tilboð øll blind/sjónveik fólk skulu fáa, lóg 301 um serundirvising, á danskum »Hensynstagende, kompenserende, specialundervisning, og eru tað serútbúgvir fólk, ið undirvísja í hesum greinum, ofta fólk við pædagogiskum forkunnleika, og eru hesi eisini instrukturar í ADL, sum merkir »At klára seg í dagligdegnum viðv. húsgeringini o.ø., tá man er vorðin sjónveikur.

»Hvat er so mobility?»

Mobility er førleiki, evni hjá tí blinda/sjónveika til at ganga, óttaleysur, frá einum stað til annað, sum t.d. at fara frá stólinum yvir til komfyrin, borðið, ja, runt í húsinum, ella úttandura í úthúsið, hjallin, til keypmannin, ja, ella bert út at spáka sær ein túr.

Ja, at tann blindi/sjónveiki sjálvur skal læra seg aftur at kunna fara, har

hann/hon nú ætlar sær at fara, og at kunna fara úttan ótta, og er mobility-undirvisingin ein hjálpanði hond, ið kann læra fólk at klára seg aftur, eitt ógvuliga neyðugt tiltak.

Tá tað bæði fyrst og síðst visir seg at vera tvey týðandi og umráðandi ting, hjá tí sjónveika/blinda, sum gera vart við seg, og eru tað

nr. 1. orienteringin, hvønn rætning farast skal í?

2. Tann fysisk førleikin. Ein av teimum vansom, tá man ikki sær, visir seg at vera tann, at ógvuliga tørfert er at ganga óttaleysur frá stað úr stað.

Hvussu finnur tann blindi, har sum hann ætlar sær at fara?

Hvussu kann tann blindi umgangast at ganga seg imóti, sláa seg í og koma til skaða?

Er tað vandamikið at fara sjálvur avstað, tá man er blindur/sjónveikur?

Hesir og nógvir aðrir spurningar koma ofta fyr frá siggjandi fólk, ið ikki eru kunnug við nógvu vansarnar, ið er dagligdagurin hjá teimum, ið ikki eru siggjandi.

Tað er undrunarvert, at tað fyrst fyr árum síðan kom verulig gongd á arbeiðið á hesum øki, og at man objektívt sá tvørleikarnar og byrjaði við venjingarroyndum. So seint sum undir seinna veraldarbardaga byrjaðu hesar venjingar, vit í dag

kenna sum mobility-undirvising, og var tað í teimum Amerikansku revalideringscentrunum fyr blindar krigsveteranar, og aftan á tógvið stríð og stórar byrjunartrupuleikar, búnaðust tær teoriir og venjingar, sum í dag

eru ein óvurderligur partur av nútímans mobility-venjingarprogramminum og hætti, bæði fyr blindfódd, eins og tey, sum seinni í livinum gerast blind/sjónveik.

Mobility-undirvisingin má leggjast so til rættis, at undirvisingin hóskar hvørjum sær og at tann blindi og sjónveiki sjálvur er við til at taka avgerð, saman við venjaranum, tá tað er ógvuliga ymiskt sum fólk eru fyr, og avhøngur nóg av hvussu sjónveikur ein er, stórust dentur verður lagdur á at útnýta ta sjónrest, sum eftir er, og í teimum førum, tá sjónrestin ikki røkkur, verða so servenjingar og teknikkur brukt til hjálpar.

Givið verður undirvising í at nýta hjálptól, og eisini tann hvíta stavin, sum er ein týðandi táttur, tá farast skal úttandura, hesin hvíti stavurin er heimsgóðkendur, og sigur frá, at her skal vinalag og hjálpssemi visast, og serstakliga í ferðsluni.

Tað finnst ymiskt sníð av hvítum stavum, og ymiskt stavarnir verða nýttir til, og er tann hvíti stavurin eyðkenni fyr blind/sjónveik fólk, istað

og ADL í sínum egna heimi og umhvørvi, har tey liva sín gerandisdag.

Vónandi gerst hetta veruleiki í nærmastu framtíð.

Blindastovnur Føroya heitir á tykkum, ið hava brúk fyr mobility og ADL, um at tit seta tykkum í samband við Blindastovnin.

Til fa ilju, vinir ella kenning, ið lesa hesa grein: tá eru vælkomn at fáa meira at vita um mobility og ADL um tit ynskja tað við at venda tykkum til Blindastovnur Føroya, Íslandsvegur

10A, 100 Tórshavn. Telefontn. okkara er 18222.

Heilsan

Ketty Vidarø, leiðari

lesarabrøv

Frælslyndi og tvungin uppsparing

Vit hava fingið eitt nýtt landsstýri, har 1/3 er liberalur, 1/3 er frælslyntur og 1/3 hevur ikki nakra ávíska áskoðan á politiskar hugsjónir og tí kann verða nýttur til klipi í øllum samgongum (tað er ikki talan um »Gamla sjálfstýrið«).

Høvuðsendamálið hjá bæði frælslyntum og liberalum er, at borgarin sjálvur er bestur til at taka avgerðirnar.

Teir liberalu hava enn tá talað um at bróta trygg-

ingarmonopolið, soleiðis at borgarin sjálvur kann avgera hvar og hvussu teir vilja tryggja seg og síni.

Men hvat hendir.

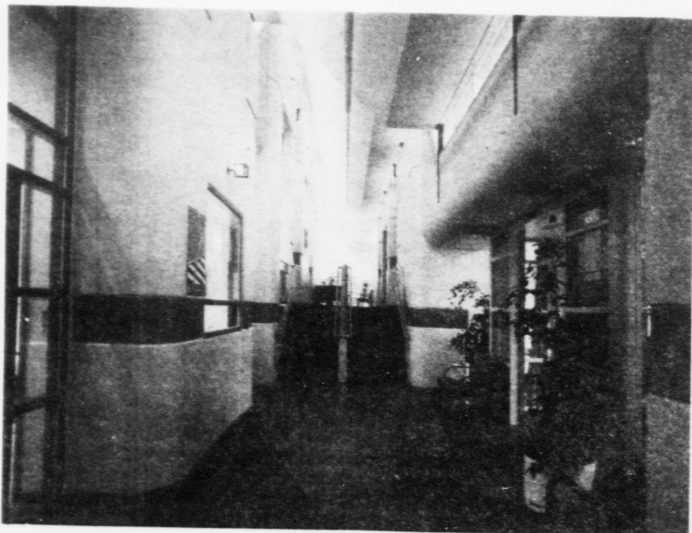
Tryggingarmonopolið verður ikki brotið! Istaðin verða vit noydd inn í eina aðra trygging, sum teir frælslyntu og liberalistarir kalla eina tvungna uppsparing.

Pauli Ellefsen roynir at bera í botulaka fyr sær sjálvum við at siga, at peningurin einans verður

fluttur úr vinstra fram- lomma til høgra reyva- lomma; men slikar undan- førsur kunnu ikki góð- takast. UM Pauli Ellefsen er liberalistur, so veit hann, at tað er borgarin og ikki hann, sum skal av- gera, hvørjum lomma pengarnir skulu vera í.

Tvang er tvang, um so peningurin verður goldin út aftur ella ikki.

P/f Gangstaravirkid
Pauliba, stats.aut.
gangstari
Eggaba, stats.aut.
gangstari

Føroya Sparikassi

sóknast eftir

NÆMINGUM

Vilt tú hava eina áhugaverda og fjølbroytta útbúgving? Sum næmingur fær tú júst eina tilika útbúgving innan peningaviðurskipti og viðskiftafólkakæna.

I lærutiðini eru møguleikar at fáa prógv í ymsum lærugreinum, so sum bókhald, roknskaparlæru, enskum, EDV-samskipti og sparikassaskúla.

Aftaná lærutiðina hevur tú møguleikar at viðka útbúgvingina við brævs skúlanum Sparikassaskúli 2 ella øðrum hóskaði skúla.

Hevur tú áhuga fyr hesum og hevur tú HMX, FHS, HH, Students- ella HF-prógv, ert tú vælkomn at senda skrivliga umsókn saman við próvskjølum til starvsfólkadeiðina hjá:

Føroya Sparikassi

Postmogu 34 — 110 Tórshavn